

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Accountantsverslag 2023

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands
Midden

Veiligheidsregio

HOLLANDS MIDDEN

Samen sterk voor meer veiligheid!

Aan het algemeen bestuur van de
gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio
Hollands Midden
t.a.v. de heer J.J. Zuidijk
algemeen directeur
Postbus 1123
2302 BC Leiden

Onderwerp

Accountantsverslag 2023

Datum

25 juni 2024

Kenmerk

312021007.24.386

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2023 van uw gemeenschappelijke regeling afgerond. De jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Met dit accountantsverslag informeren wij u over onze belangrijkste controlebevindingen. Op 20 juni 2024 hebben wij de belangrijke controlebevindingen reeds besproken met uw ambtelijke organisatie.

Bij de jaarrekening 2023 hebben wij op 25 juni 2024 een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Vanaf 2023 ziet ons oordeel uitsluitend toe op het aspect getrouwheid en niet meer op het aspect rechtmatigheid. De rechtmatigheid is door uw gemeenschappelijke regeling zelf gecontroleerd en verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording welke onderdeel is van de jaarrekening 2023. Ons oordeel bij de jaarrekening 2023 ziet daarom ook toe op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in de beoordeling van de jaarrekening 2023. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden en diverse besprekingen die wij met uw medewerkers hebben gevoerd. Voor de goede orde vermelden wij dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend: A.R. Sallehart RA

Inhoudsopgave

Contact

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot dit accountantsverslag:

Arjan Sallehart

 06 – 1509 2694

 asallehart@psa-ra.nl

Rashadell Varlack

 06 – 2305 8971

 rvarlack@psa-ra.nl

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij.....	2
2. Financiële positie en resultaat	7
3. Bevindingen eindejaarscontrole	10
4. Interne beheersing	20
5. Overige aangelegenheden	23
6. Bijlagen	30

1.

Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

1. Onze controleaanpak en de uitkomsten daarbij

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 25 oktober 2023 (kenmerk 312021007.23.316) heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2023. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden.

In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controle wordt verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Controlestandaarden en de beleidsregels toepassing Wet normering topinkomens (WNT).

Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2023 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Materialiteitsbepaling is overeenkomstig het vastgestelde controleprotocol

De wijze waarop wij de materialiteit bepaald hebben, sluit aan op het door het algemeen bestuur op 31 augustus 2023 vastgestelde "Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2023 van de Veiligheidsregio Hollands Midden". De maximaal toe te passen marges voor de accountantscontrole zijn vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (het Bado). In het accountantscontroleprotocol heeft u geen lagere marges vastgesteld waardoor wij het wettelijke kader als uitgangspunt hebben gehanteerd.

De bij onze controle van de jaarrekening 2023 toegepaste goedkeuringstoleranties bedragen derhalve:

Bron: jaarrekening 2023	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringsmaterialiteit	€ 799.000	€ 2.398.000

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Onze aanpak is gericht op risico's

Voor de jaarrekeningcontrole 2023 onderkennen wij een aantal risico's en aandachtspunten, die een verhoogd (bruto) risico met zich mee (kunnen) brengen op een materiële fout in uw jaarrekening en die een mogelijke impact op de bedrijfsvoering kunnen hebben. De risico's en aandachtspunten zijn hieronder weergegeven. Opname van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is van risico's die zich daadwerkelijk voordoen, maar zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij hier tijdens onze controle (extra) aandacht aan hebben besteed.

- De actualisatie van de (fraude)risicoanalyse.
- De verantwoording en waardering van voorzieningen in relatie tot de aanwezigheid van actuele onderbouwingen, met name de voorziening FLO.
- Het betaalproces, vanwege de potentiële (fraude)risico's.
- Prestatielevering bij de inkopen, vanwege de potentiële (fraude)risico's.
- Management override of controls. Dit betreft de mogelijkheid die het management heeft om specifieke controlemaatregelen te omzeilen, bijvoorbeeld door memoriaalboekingen en/of het schattingsproces. De specifieke aandacht voor dit risico is voorgeschreven vanuit de controlerichtlijnen en is niet uniek voor uw veiligheidsregio.
- Naleving van de (Europese) aanbestedingsregels en het onderkende corruptierisico hierbij.
- Verantwoording WNT (vanwege de complexe wet- en regelgeving).
- De betrouwbaarheid van de primaire registratie bij de vrijwilligersvergoedingen;
- De verantwoording van de crisissituaties zoals de opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne en de ondersteuning van het COA met de opvang van asielzoekers.
- De mate waarin uw jaarrekening voldoet aan de voorschriften uit het BBV.
- De kwaliteit van de IT-omgeving in 2023 en de aandacht hiervoor in de (verbijzonderde) interne controle.

Het inschatten van risico is inherent aan deze posten en is niet direct een gevolg van verwachte leemten in de interne beheersing van uw gemeenschappelijke regeling. Ook is sprake van inschattingen van bruto risico's, alvorens eventuele beheersmaatregelen zijn genomen.

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening heeft u voor bovenstaande risicogebieden beheersmaatregelen getroffen. Wij hebben ons bij de controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen. Voor een toelichting op een aantal onderkende risico's en aandachtspunten verwijzen wij naar het hoofdstuk 'belangrijke bevindingen'. Daarnaast verwijzen wij u naar onze bevindingen in het hoofdstuk 'Interne beheersing'.

De baten en lasten, alsmede balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen zijn rechtmatig

Op basis van uw "Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden" die op 14 september 2023 door het algemeen bestuur is vastgesteld en het op 31 augustus 2023 door het algemeen bestuur vastgestelde "Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2023 van de Veiligheidsregio Hollands Midden" hebben wij de naleving van het financieel rechtmatigheidskader voor uw gemeenschappelijke regeling met betrekking tot de specifieke uitkeringen gecontroleerd. Hierbij zijn geen materiële bijzonderheden geconstateerd.

Uw gemeenschappelijke regeling voert drie specifieke uitkeringen uit. Deze zijn verantwoord via de SiSa-bijlage in uw jaarrekening. Onze conclusie is dat de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen, rechtmatig zijn weergegeven in de jaarrekening 2023.

Uw rechtmatigheidsverantwoording

In de jaarrekening 2023 legt het dagelijks bestuur voor het eerst verantwoording af over een drietal rechtmatigheidscriteria die niet expliciet blijken uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.397.822.

De bruto rechtmatigheidsfouten overschrijden het grensbedrag en zijn toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording en de paragraaf bedrijfsvoering.

De jaarrekening voldoet aan het BBV

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van uw veiligheidsregio. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de Veiligheidsregio Hollands Midden zijn uiteengezet in de paragraaf ‘Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling’. In de jaarrekening 2023 heeft zich ten opzichte van 2022 één wijziging voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen. Deze wijziging heeft betrekking op de kaders die van toepassing zijn op de rechtmatigheidsverantwoording die vanaf het verslagjaar 2023 voor het eerst in de jaarrekening is opgenomen. Verder is geen sprake van wijzigingen in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen, die van invloed zijn op de baten en lasten en/of de financiële positie van uw veiligheidsregio.

Wij hebben het door het dagelijks bestuur toegepaste proces voor belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij hebben de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving

**Geen geïdentificeerde
materiële fouten en
tekortkomingen in de
jaarstukken**

beoordeeld. Wij zijn van mening dat de verslaggevingsgrondslagen en de toegepaste inschattingen redelijk zijn en consistent zijn gebruikt: de jaarstukken voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole, resteren er geen van materieel belang zijnde ongecorrigeerde afwijkingen of onzekerheden. Door ons gerapporteerde bevindingen zijn daarom niet materieel (dus hebben geen invloed op de strekking van onze controleverklaring), maar zijn naar onze mening vooral van belang voor uw beoordeling van de jaarstukken en de verdere kwaliteitsverbetering van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Voor de niet materiële fouten en tekortkomingen in de jaarstukken verwijzen wij u naar de diverse onderdelen van dit rapport.

**Goedkeurende
controleverklaring**

Wij zijn van oordeel dat de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023 van de Veiligheidsregio Hollands Midden een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen op 31 december 2023 in overeenstemming met het BBV. Daarnaast zijn wij van mening dat de door het dagelijks bestuur afgegeven rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave geeft van de rechtmatigheid van het door haar gevoerde financieel beheer.

Hierbij geldt als voorwaarde dat de door ons gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. Wij verzoeken u derhalve ons een door de voorzitter en de directie ondertekend besluit van de vastgestelde jaarrekening te verstrekken. Mochten nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve versie van de jaarrekening dan dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

2.

Financiële positie en resultaat

2. Financiële positie en resultaat

De vermogenspositie van uw gemeenschappelijke regeling neemt in absolute zin toe

In het BBV en de verslaggevingsregels voor gemeenschappelijke regelingen, wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen (dat bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves) worden gemuteerd.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten 2023 bedraagt € 786.000 voordelig. Per saldo is tussentijds € 150.000 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2023 € 936.000 voordelig bedraagt. Dit resultaat is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans. Uw vermogenspositie neemt als gevolg van het positieve gerealiseerde saldo baten en lasten toe.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de ontwikkeling van het eigen vermogen opgenomen.

Eigen vermogen (in € 1.000)	2023	2022	2021	2020
Eigen vermogen per 1 januari	5.724	6.823	7.519	6.222
Correctie beginbalans			-/- 61	
	5.724	6.823	7.458	6.222
Tussentijdse resultaatbestemming	-/- 150	-/- 150	-/- 616	-/- 459
Gerealiseerd resultaat	936	-/- 341	1.739	1.756
Totaal ('gerealiseerd saldo van baten en lasten')	786	-/- 491	1.123	1.297
Uitkeringen resultaat aan gemeenten		-/- 608	-/- 1.758	
Eigen vermogen per 31 december	6.511	5.724	6.823	7.519

De tussentijdse resultaatbestemming bestaat uit de stortingen in en onttrekkingen uit de reserves, in overeenstemming met de besluiten van uw algemeen bestuur.

De omvang van het eigen vermogen bedraagt ultimo 2023 circa 7,6% van het balanstotaal (2022: circa 7,7% van het balanstotaal). In toelichting op de balans geeft het dagelijks bestuur een nadere toelichting op de mutaties in het eigen vermogen over het jaar 2023. Wij verwijzen u naar deze toelichting.

Resultaat 2023 is beïnvloed door reservemutatie(s)

Het feitelijke saldo van baten en lasten in een jaar wordt weergegeven als het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten. Daarnaast kent uw veiligheidsregio ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaalsaldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. Het gerealiseerde resultaat is dus mede het gevolg van de bestuurlijke besluitvorming.

Concreet betekent dit voor uw gemeenschappelijke regeling het volgende:

Exploitatieresultaat (in € 1.000)

Totale baten	80.713	
Totale lasten	79.927	
Gerealiseerde saldo van baten en lasten (voordelig)		786
Af: stortingen in reserves	0	
Bij: onttrekkingen aan reserves	150	
Saldo mutaties reserves, per saldo onttrekking		150
Gerealiseerd resultaat (nadelig)		936

De exploitatie over 2023 laat een voordelig gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten van € 936.000 zien, ten opzichte van een begroot (na wijziging) saldo van € 0. Dit is een voordeel van € 936.000. Het gerealiseerde voordelig resultaat ad € 936.000 is afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen.

In de jaarstukken wordt op diverse plaatsen een nadere toelichting gegeven op de totstandkoming van het resultaat en worden de verschillen tussen de begroting (na wijziging) en de gerealiseerde baten en lasten verklaard. Wij verwijzen u naar deze toelichtingen.

**Het dagelijks bestuur
kwalificeert het
weerstandsvermogen als
voldoende**

Het voordelig exploitatieresultaat 2023 (vóór bestemming) is mede ontstaan na een aantal incidentele baten en lasten. Door het effect van de incidentele baten en lasten buiten beschouwing te laten, ontstaat meer inzicht in de reguliere baten en lasten. Het inzicht in de reguliere baten en lasten is van belang, omdat het een betere indicatie geeft van de toekomstige baten en lasten, overigens zonder rekening te houden met beleidswijzigingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is op bladzijde 74 van de jaarstukken eveneens inzicht in de incidentele baten en lasten gegeven. Korthedshalve verwijzen wij u naar deze uiteenzetting.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit vanwege ingeschatte risico's.

De beschikbare weerstandscapaciteit heeft het dagelijks bestuur bepaald op € 920.000 (2022: idem). Dit is gelijk aan de algemene reserve van uw veiligheidsregio. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het dagelijks bestuur een opsomming gegeven van ingeschatte risico's. Deze cumuleren voor 2023 tot een maximaal bedrag van bedrag van € 2.250.000 miljoen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de kans van optreden. In het jaarverslag heeft het dagelijks bestuur gesteld dat daarmee wel rekening houdend de risico's gelijk zijn de algemene reserve (€ 920.000) en daarmee het weerstandsvermogen van uw veiligheidsregio "voldoende" is.

Daarbij merken wij op dat er in 2024 een actualisatie van de risico's heeft plaatsgevonden waarbij op basis van een inschatting van de kansen en impact van de risico's door het dagelijks bestuur zijn becijferd op € 1.125.000. Daarmee zou het weerstandsvermogen dus niet meer voldoende zijn. Inmiddels heeft u besloten in 2024 bestemmingsreserves vrij te laten vallen voor een bedrag van € 161.000 om het weerstandsvermogen te versterken. In het voorstel resultaatbestemming 2023 stelt het dagelijks bestuur voor vanuit het positieve resultaat nog een bedrag van 44.000 aan de algemene reserve toe te voegen, zodat in 2024 de algemene reserve gelijk wordt aan de gewaardeerde risico's ad € 1.125.000.

Wij verwijzen u voor de onderkende risico's naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarstukken 2023 (paragraaf 3.1 van het jaarverslag). Overigens merken wij hierbij op dat deze cijfers niet aan accountantscontrole of een beoordelingsopdracht zijn onderworpen.

3.

Bevindingen eindejaarscontrole

3. Bevindingen eindejaarscontrole

Evaluatie eerste rechtmatigheidsverantwoording in 2023

Tot en met het boekjaar 2022 hebben wij als accountant een controleverklaring met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekening gegeven. Alhoewel sprake is van imperfecte regelgeving, heeft het ministerie van BZK er voor gekozen om deze vernieuwing toch door te voeren in 2023. Met de imperfecte regelgeving bedoelen wij dat de Gemeentewet wel is aangepast, maar het verslaggevingsstelsel (BBV) nog niet.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf het jaar 2023 is dit gewijzigd en geven wij uitsluitend nog een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening. Het dagelijks bestuur neemt vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en verantwoord zich daarmee over de rechtmatigheid van het gevoerde financieel beheer. Omdat de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening wordt opgenomen, valt deze ook onder ons getrouwheidsoordeel.

Welke kaders gelden voor uw rechtmatigheidsverantwoording?

Verantwoordings- en rapporteringsgrens

Met het vaststellen van de “Gewijzigde Verordening financieel beleid, beheer en organisatie 2023 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden” op 23 mei 2024 heeft uw algemeen bestuur in artikel 8.2 de verantwoordingsgrens vastgesteld op 3% van de totale lasten van de gemeenschappelijke regeling, inclusief de dotaties aan de reserves. Voor 2023 is dat een bedrag van € 2.397.822. De rapportagegrens (wanneer geconstateerde afwijkingen in de paragraaf bedrijfsvoering moeten worden toegelicht) is in artikel 8.3 vastgesteld op € 50.000.

Wanneer onrechtmatigheden en onduidelijkheden de verantwoordingsgrens niet overschrijden, is – in materiële zin - sprake van rechtmatig handelen door het dagelijks bestuur en zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand gekomen. Wanneer onrechtmatigheden en onduidelijkheden de verantwoordingsgrens wel overschrijden, dan worden deze in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. De rapporteringsgrens bepaalt de diepgang van de toelichting van het dagelijks bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering.

Normenkader

Het dagelijks bestuur heeft het van toepassing zijnde normenkader in kaart gebracht. Dit normenkader is door uw algemeen bestuur vastgesteld 23 mei 2024. Het normenkader is van belang voor de interne controle (en verantwoording) met betrekking tot de drie rechtmatigheidscriteria die van belang zijn voor de rechtmatigheidsverantwoording. Hierop gaan wij hierna in.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten, laste en balansmutaties, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). Uitgangspunt hiervoor is het niveau waarop het algemeen bestuur de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. In de begroting zijn de bedragen voor de lasten en baten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting.

In beginsel gelden voor de evaluatie van begrotingsafwijkingen de volgende criteria:

1. Overschrijdingen van lasten op programma's (of indien van toepassing een ander door het algemeen bestuur vastgesteld autorisatieniveau) zijn onrechtmatig;
2. Overschrijdingen op investeringsbudgetten (kredieten) zijn onrechtmatig;
3. Ongeautoriseerde reservemutaties (wat overigens ook getrouwheidsfouten zijn die in de jaarrekening kunnen worden aangepast) zijn onrechtmatig;
4. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld (dit hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.) zijn onrechtmatig;
5. Onderschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) van afgesloten kredieten, die niet tijdig zijn gemeld aan het algemeen bestuur, zijn onrechtmatig.

Bij categorie **4** en **5** hoeft het overigens niet zo te zijn dat alle afwijkingen onrechtmatig zijn. Wanneer u bijvoorbeeld in uw beleid heeft geregeld dat afwijkingen kleiner dan een bepaald bedrag op een vooraf gedefinieerd autorisatieniveau niet tussentijds gemeld hoeven te worden, dan tellen deze afwijkingen niet mee bij het bepalen van de begrotingsafwijkingen. In de financiële verordening van de Veiligheidsregio Hollands Midden zijn hierover in artikel 10 lid 6 de volgende afspraken gemaakt:

- Onderschrijdingen van de lasten en baten, overschrijdingen van de baten en mutaties reserves die niet begroot waren, zijn rechtmatig, tenzij de afwijking niet tijdig is geautoriseerd door middel van kennisgeving aan de vergadering van het Algemeen Bestuur (tijdig is uiterlijk in de bestuursvergadering voorafgaand aan die waarin de jaarrekening wordt behandeld).

Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen ook nadere afspraken maken in welke situatie lastenoverschrijdingen (categorie **1** en **2**) onrechtmatig maar acceptabel zijn (lastenoverschrijdingen zijn en blijven onrechtmatig, maar zijn onder voorwaarden acceptabel wat betekent dat het dagelijks bestuur deze niet hoeft toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering). In artikel 10 lid 5 van uw financiële verordening is opgenomen dat dit lastenoverschrijdingen als acceptabel worden aangemerkt in de volgende situaties:

- De omvang van de afwijking is kleiner dan € 50.000.
- De overschrijding van lasten wordt geheel of grotendeels gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten en/of een onttrekking uit de reserve.
- Er is sprake van een overschrijding van lasten bij een open-einde (subsidie)regeling.
- De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
- De baten en/of lasten zijn aangepast als gevolg van nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder, geconstateerd na afloop van het verantwoordingsjaar.
- Afwijkingen die passen binnen het bestaande beleid en waarvan de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die terecht niet tijdig zijn gesignaleerd.
- De overschrijding het gevolg is van autonome ontwikkelingen.

Voorwaardencriterium

Uw gemeenschappelijke regeling stelt via de financiële verordening en/of onderliggende nota's kaders vast die van invloed zijn op verslaggeving. Het gaat hier om de invulling van de ruimte die het BBV geeft voor eigen kaders. Het voorwaardencriterium schrijft voor dat financiële handelingen alleen mogen plaatsvinden onder de voorwaarden zoals opgenomen in de wet of in een verordening en heeft betrekking op de eisen die worden gesteld aan de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen c.q. voorwaarden zijn afkomstig uit de relevante wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

In artikel 9 lid 2 van uw financiële verordening is bepaald dat het dagelijks bestuur jaarlijks uiterlijk op 1 april (voorafgaand van het begrotingsjaar) ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan het algemeen bestuur aanbiedt. Voor 2023 is dit voor 1 oktober 2023. Dit kader bestaat uit alle relevante interne wet- en regelgeving waaruit financiële beheers handelingen kunnen voortvloeien. Met het vaststellen van het normenkader op 14 september 2023 en vervolgens de actualisatie op 23 mei 2024 door algemeen bestuur is dit geconcretiseerd.

In hetzelfde artikel is opgenomen dat het dagelijks bestuur de concretisering van het voorwaardencriterium met een toetsingskader ten behoeve van de interne beheersing moet uitwerken. Dat is bij uw veiligheidsregio nog niet uitgewerkt.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het is aan de organisatie om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. Op basis van de eisen in de wet- en regelgeving zal een vertaling plaats vinden naar de opzet van de interne organisatie.

Toelichting in paragraaf bedrijfsvoering

In artikel 8 lid 3 van de financiële verordening is opgenomen dat in de paragraaf bedrijfsvoering afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens maar wel relevant zijn om te noemen, moeten worden vermeld in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Uw rechtmatigheidsverantwoording 2023

De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de jaarrekening op blz. XX. Wij hebben vastgesteld dat deze voldoet aan het voorgeschreven model. Uit de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat het dagelijks bestuur niet rechtmatig gehandeld heeft, omdat de totale rechtmatigheidsafwijkingen € 18.200.000 bedragen.

Totaal begrotingsonrechtmatigheden € 17.700.000 waarvan € 17.700.000 als acceptabel kwalificeert

Conform de instructie van de commissie BBV wordt de begrotingsonrechtmatigheid bepaald op basis van het totaal van 1 tot en met 5 van de tabel hieronder. Deze afwijking is daarom als volgt bepaald:

1. Overschrijdingen van lasten op programma's	€ 17.300.000
2. Overschrijdingen op investeringsbudgetten	€ 400.000
3. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
4. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€ 0
5. Onderschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) van afgesloten kredieten, die niet tijdig zijn gemeld aan het algemeen bestuur	€ 0
Totaal begrotingsafwijkingen	€ 17.700.000
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1, 2 en 3) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid.	€ 17.700.000
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden welke als “niet acceptabel” kwalificeert.	€ 0
Zie voor een nadere toelichting ook de paragraaf bedrijfsvoering.	

Afwijkingen voorwaarden criterium € 541.000

Wij hebben vastgesteld dat het dagelijks bestuur het normenkader heeft toegepast om tot de rechtmatigheidsverantwoording en de toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering te komen. Bij onze controles is vastgesteld dat voor een bedrag van € 541.000 niet is voldaan aan de voorwaarden voor Europese aanbestedingen. Overigens licht uw dagelijks bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering toe daar een alternatieve visie op te hebben. Zie onze inhoudelijke opmerkingen hierbij verderop in dit accountantsverslag.

Bevindingen M&O-criterium

Veiligheidsregio Hollands Midden beschikt niet over een overkoepelend M&O beleid. M&O is over verschillende processen en verordeningen ingebed binnen de veiligheidsregio maar een afzonderlijk nota M&O ontbreekt. Vanuit zowel de interne controlewerkzaamheden (vanuit onder andere de verbijzonderde interne controles) als onze controlewerkzaamheden zijn geen indicaties gebleken dat sprake is geweest van misbruik dan wel oneigenlijk gebruik. Daarom geen sprake van daadwerkelijke afwijkingen die mee moeten worden genomen in ons oordeel dan wel bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording (en is toelichting in paragraaf bedrijfsvoering terecht).

Ons oordeel bij uw rechtmatigheidsverantwoording

Op basis van onze toetsing aan de wettelijke voorschriften inzake de rechtmatigheidsverantwoording en de kaderstelling door het algemeen bestuur hebben wij vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur een getrouw beeld geeft. De jaarrekening (rechtmatigheidsverantwoording) en het jaarverslag (paragraaf bedrijfsvoering) bevat alle voorgeschreven informatie. Alle verplichte onderdelen zijn toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Welke adviezen geven wij u mee voor 2024 en verder?

Naar aanleiding van de controle van de rechtmatigheidsverantwoording 2023, willen wij u voor 2024 en verder de volgende adviezen meegeven:

- Door het uitvoeren van jaarlijkse (gegevensgerichte) interne controles dienen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur geïnformeerd te worden over de kwaliteit van de interne beheersing. Dit is geregeld in artikel 23 van uw financiële verordening. Deze interne controles worden bij uw veiligheidsregio nog niet gestructureerd en in de volle breedte uitgevoerd. Dit zal naar onze mening in 2024 moeten worden opgepakt. Zie hiervoor ook hoofdstuk 4 van dit accountantsverslag. Wellicht ten overvloede willen wij vermelden dat de interne controles, op basis van artikel 23 uit uw financiële verordening, ook gericht moet zijn op de controle van de getrouwheid van het financieel beheer.
- Op dit moment zijn er in de financiële verordening afspraken gemaakt over wat verstaan moet worden onder het tijdig melden van overschrijdingen van de baten en lasten en overschrijdingen van de baten. Afwijkingen die aan het algemeen bestuur

worden gemeld uiterlijk in de vergadering voorafgaand aan het vaststellen van de jaarstukken worden *niet* als onrechtmatig bestempeld. Voor overschrijdingen van de lasten is aan de financiële verordening toegevoegd dat deze acceptabel zijn als ze zijn gemeld in een tussentijdse rapportage. Het is uiteraard belangrijk en het dagelijks en het algemeen bestuur de komende jaren met elkaar in gesprek blijven of deze afspraken passend zijn en blijven.

- De paragraaf bedrijfsvoering is de plek om een nadere toelichting te geven door het dagelijks bestuur ten aanzien van onderwerpen die de rechtmatigheid raken en hoe de beheersing is vormgegeven. In deze paragraaf moeten de speerpunten van de bedrijfsvoering worden toegelicht en een nadere toelichting worden gegeven op de maatregelen die zijn genomen om verbeteringen aan te brengen om het handelen conform wet- en regelgeving afdoende in processen te waarborgen. Wij menen dat deze paragraaf bij uw veiligheidsregio volgend jaar concreter uitgewerkt zou kunnen worden, waarbij duidelijker wordt welke acties genomen gaan worden.

Europese aanbestedingen: rechtmatigheidsfouten van € 541.000 zijn getrouw opgenomen in de jaarrekening

Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw veiligheidsregio uitgevoerde crediteurenanalyse (spendanalyse) gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2023 is nageleefd.

Op basis van de spendanalyse constateren wij dat voor twee dossiers de Europese aanbestedingsregels niet zijn nageleefd. De rechtmatigheidsfout komt uit op een bedrag van € 541.000. Het betreft de volgende inkopen, waarbij wij ter referentie de bedragen uit 2022 er ook bij hebben gezet:

Soort	Rechtmatigheidsfout 2023	Rechtmatigheidsfout 2022
Inhuur	€ 0	€ 174.000
Leveringen	€ 541.000	€ 257.000
Totaal	€ 541.000	€ 431.000

Het gaat voor 2023 enkel om doorlopende uitgaven bij leveranciers welke ook in 2022 als onrechtmatig zijn bestempeld, waarbij voor één leveranciers de uitgaven in 2022 net onder de drempel bleven. Aan de onrechtmatigheden die in 2022 geconstateerd zijn heeft uw organisatie in 2023 opvolging gegeven door raamovereenkomsten af te sluiten. In deze raamovereenkomsten is opgenomen dat deze expireren als zij de opdrachtwaarde van € 250.000 (inclusief Btw) hebben bereikt óf een looptijd van maximaal 4 jaar. Op basis van de wet- en regelgeving is toegestaan een expiratedatum op te nemen die gebaseerd is op de geraamde waarde. Echter de geraamde waarde van deze overeenkomsten bedraagt circa € 100.000 per jaar conform de offerteaanvraag van de Veiligheidsregio Hollands Midden. Wij verwachten dat de raamovereenkomst daarmee niet aan de vereisten voldoet.

Wij doen derhalve 3 aanbevelingen:

1. Laat door een aanbestedingsjurist toetsen of er een expiratedatum in een raamovereenkomst mag worden opgenomen waarbij de expiratedatum afhankelijk is van de Europese aanbestedingsdrempel, wanneer geraamde waarde hoger is dan de drempel voor Europees Aanbesteden. En laat de aanbestedingsjurist uitspraak doen over of dit geen onrechtmatig splitsen in tijd betreft.
2. Neem kennis van de handleiding ramen van een overheidsopdracht. Het is namelijk slechts in uitzonderlijke gevallen niet mogelijk om een opdracht te ramen. Op basis van voldoende historische gegevens en het kunnen identificeren van eenmalige inkopen in dit geheel, is een geschatte raming mogelijk. Op basis van de raming wordt namelijk een aanbestedingsprocedure gekozen (nationaal of Europees). Er kan ook op basis van een maximale raming een procedure worden gekozen om onrechtmatigheid te voorkomen. Uiteraard komt hier meer complexiteit bij kijken, maar hiervoor zijn er richtlijnen.
3. De raamovereenkomsten zijn afgesloten met 4 leveranciers voor 5 percelen. Op basis van analyse t/m heden wordt er buiten de raamovereenkomsten meer ingekocht dan inkopen binnen deze raamovereenkomsten. Advies is dus om de overige inkopen ook vast te leggen in een contract om onrechtmatigheid te voorkomen.

Voor een aantal inkopen verband houdend met de opvang van Oekraïense vluchtelingen in 2023 (en daarvoor) geldt dat op basis van het “dwingende spoed”-beginsel niet Europees is aanbesteed. Dat is rechtmatig. Dit is ook begrijpelijk gezien de situatie van 2020. In 2023 geldt ook nog dat de bestedingen niet altijd Europees zijn aanbesteed. In 2023 was er nog te veel onduidelijk over de voortzetting van de opvanglocaties waardoor het uitzetten van opdrachten hieromtrent in de markt en Europees aanbesteden niet mogelijk was. Er zou een spreidingswet komen waarmee duidelijk zou zijn welke opvanglocaties open blijven. In mei 2024 is bekend geworden dat deze wet wordt ingetrokken. Dit betekent waarschijnlijk dat de huidige locaties nog langer aangehouden worden en is het aan te raden om na te gaan of vanaf 2024 Europees aanbesteed dient te worden.

Wij zien een positieve ontwikkeling in de kwaliteit van de opgeleverde documenten en een voedingsbodem voor een verdere groei daarin

De inhoudelijke kwaliteit van de oplevering van de onderbouwende documenten die nodig zijn voor de controle van de jaarrekening was op onderdelen verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Tegelijkertijd zien wij ook nog belangrijke ontwikkelgebieden. Ons inziens is daarbij onder meer van belang dat er intern duidelijkheid gaat bestaan wie de procesregisseur is die het totale jaarrekeningtraject overziet en zorgt dat alle delen op elkaar aansluiten. Wij merken dat deze wens ook intern bij u bestaat.

Wij willen op korte termijn met uw medewerkers het proces evalueren om volgend jaar een verdere versterking van het proces te kunnen realiseren. Daarmee moet ook het tijdsbeslag dat de controle op uw en onze medewerkers legt teruggebracht worden. Ook de controle van de rechtmatigheidsverantwoording heeft dit jaar overigens voor u en ons veel meer tijd gekost. Dit werd voor een groot deel veroorzaakt door landelijke onduidelijkheid over het begrotingscriterium (zie eerder in dit verslag).

Beheersing Vrijwilligersvergoedingen is verbeterd

Voorgaande jaren hebben wij gerapporteerd dat er tekortkomingen zijn in de interne beheersing in het proces rondom de vrijwilligersvergoedingen. Deze tekortkomingen hebben vooral betrekking op de betrouwbaarheid van de primaire registraties op basis waarvan de prestatielevering objectief vastgesteld kan worden.

Net als voorgaande jaren heeft u aanvullende werkzaamheden uitgevoerd om de juistheid van de in de jaarrekening verantwoorde vrijwilligersvergoedingen te kunnen aantonen. Uw medewerkers zijn dit jaar, in overleg met ons, eerder begonnen met het uitvoeren van deze aanvullende werkzaamheden en dat heeft ertoe geleid dat de resterende onzekerheid beter kan worden geduid en qua omvang is teruggebracht. De resterende onzekerheid past ook binnen de materialiteit die wij hanteren voor onze controle.

Wij zien dit als een positieve ontwikkeling in de beheersing rondom de vrijwilligersvergoedingen. Het zijn echter wel interne beheersmaatregelen achteraf. Wij adviseren u om het proces zo in te richten dat ook interne beheersmaatregelen aan de voorkant in het proces worden opgenomen. Wij hebben begrepen dat dit inmiddels bij u de aandacht heeft.

Regeling Vervroegde Uittreding kan financiële effecten hebben

In 2024 heeft er een wijziging van de voor een deel van uw medewerkers geldende CAO SGO plaatsgevonden. Hierin is de Regeling Vervroegde Uittreding (RVU) opgenomen. Deze houdt in dat medewerkers die 41 jaar hebben gewerkt voor een bij het ABP aangesloten werkgever, waarvan de laatste 10 jaar in de gemeentesector, per 31 december 2023 recht hebben op een RVU, mits zij maximaal 2 jaar voor hun AOW-gerechtigde leeftijd zitten.

Momenteel heeft niemand bij uw Veiligheidsregio nog van deze regeling gebruikt gemaakt. In de praktijk zien we dat dit middel inmiddels sporadisch wel ingezet wordt. Per medewerker die aangeeft van de regeling gebruik te willen maken, dient u direct een voorziening te vormen voor de toekomstige RVU-uitkeringen. Per persoon kan het dan om aanzienlijke bedragen gaan (van ruim € 50.000). Wij adviseren u dan ook goed te volgen of er medewerkers potentieel gebruik van de regeling kunnen gaan maken.

Er is geen sprake van overschrijding van de WNT- normen

De Wet normering topinkomens (WNT) regelt de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, en stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Bij wet is vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging niet te boven gaat.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging over 2023 van € 223.000 niet te boven gaat. Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

**Geen fouten en
onzekerheden met
betrekking tot de SiSa-
bijlage 2023**

Ook dienen de ontvangen vergoedingen die bij andere WNT plichtige instellingen zijn ontvangen te worden verantwoord in de WNT-verantwoording. Aangezien het voor ons niet mogelijk is de volledigheid vast te stellen van de dienstbetrekkingen en de ontvangen vergoedingen, is in de Regeling Controleprotocol WNT opgenomen dat wij de anticumulatiebepaling niet hoeven te controleren. In onze controleverklaring is dit ook als zodanig toegelicht. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden. In 2023 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uiterlijk 1 juli 2024 uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2023 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken, en dat voor een periode van zeven jaar. Indien op grond van andere op de verantwoordelijke van toepassing zijnde regelgeving of een besluit een later tijdstip waarop het financieel verslaggevingsdocument openbaar moet worden gemaakt geldt, is die latere datum de uiterlijke datum van openbaarmaking.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2023 onder SiSa vallen. Wij doen dit een tabel, die ook opgenomen moet worden als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. In overeenstemming met de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa is de tabel leeg als er geen bevindingen zijn.

Wij hebben deze tabel in de bijlage opgenomen. Wij merken op dat wij geen fouten of onzekerheden hebben geconstateerd die groter zijn dan € 125.000 (of groter dan de rapporteringsgrens). In overeenstemming met de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa is de tabel leeg als er geen bevindingen zijn.

4. Interne beheersing

4. Interne beheersing

Kernboodschappen interim- controle 2023

Op 21 december 2023 hebben wij de bevindingen naar aanleiding van de interim-controle via onze managementletter, na deze besproken te hebben met de concerncontroller en de directie, gedeeld met het dagelijks bestuur. Voor een nadere duiding van onze opmerkingen en aanbevelingen uit de managementletter 2023 verwijzen wij daarnaar. Hieronder hebben wij de managementsamenvatting uit de managementletter opgenomen.

Managementsamenvatting

Inleiding

Wij zien in 2023 dat de noodzakelijk doorontwikkeling van uw interne beheersing meer onder de aandacht is. Wij zien op onderdelen ook concrete vooruitgang. Een aantal onderwerpen, waaronder de beheersing van de vrijwilligersvergoedingen, behoeft nog nadrukkelijk aandacht.

Wij zouden het een goede zaak vinden als u de doorontwikkeling, die nu met name ingesteld is om de belangrijkste aandachtspunten uit voorgaand jaar op te pakken, meer vorm gaat geven vanuit een overkoepelende aanpak, waarbij u allereerst goed nadenkt over de wijze waarop u de interne beheersing voor uw veiligheidsregio wilt inrichten en welke personele inzet dit vergt. Het drie lijnen-model kan hieraan dienstbaar zijn.

Interne beheersing

Onderstaand enkele hoofdpunten op het gebied van de interne beheersing.

- Er zijn ontwikkelingen rond de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. U heeft een aantal zaken uitgewerkt. Met name het opstellen van het interne controleplan op basis van een (fraude) risicoanalyse waarmee u zelfstandig de rechtmatigheidsverantwoording kunt onderbouwen is een nog uit te werken onderwerp.
- De frauderisico-analyse zou ook op de agenda van het bestuur mogen, zodat ook op dat niveau het gesprek hierover plaats kan vinden.
- U heeft stappen gezet in het zelfstandig beschrijven van de belangrijkste financiële processen.
- U heeft goede stappen gezet om te komen tot een uitvoeringsinstructie prestatielevering. Deze dient nog afgerond en geïmplementeerd te worden.
- Wij zien voortgang in de monitoring van interne en externe bevindingen. Er dient nog wel een aanzienlijk aantal openstaande punten opgelost te worden.

Procesbevindingen

Onderstaand hebben wij de hoofdlijn van de procesbevindingen opgenomen:

- Er worden in de huidige werkwijze geen zichtbare controles op memoriaalboekingen afgedwongen.
- Er zijn aandachtspunten bij uw preventieve borging van de aanbestedingsrechtmatigheid in uw inkoopproces.
- Wij adviseren u om stappen te maken om te komen tot een zichtbare vaststelling van de prestatielevering.
- De primaire registratie van de vrijwilligersvergoeding ontbreekt gedeeltelijk. Hier worden door u nog werkzaamheden voor verricht.
- Wij adviseren u na te denken over een duurzaamheidsrapportage.

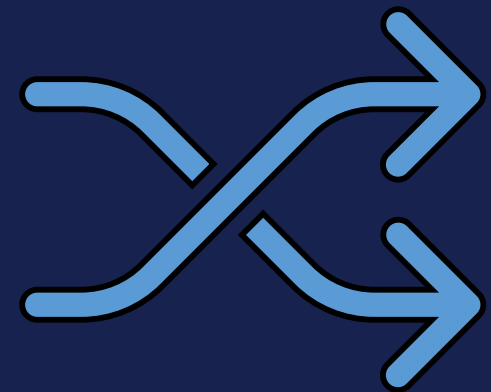
Overige onderwerpen

Wij willen verder nog onder meer de volgende onderwerpen onder uw aandacht brengen:

- Om de planning van uw jaarrekeningtraject te behalen dient u nog een aantal onderwerpen goed voor te bereiden. Personele wisselingen maken uw interne traject uitdagend.
- De tussentijdse controle op de naleving van de Europese aanbestedingsregels mag frequenter en met een grotere diepgang plaatsvinden.
- De volledigheid van de verplichtingen is een aandachtspunt bij het opstellen van de jaarstukken 2023.
- Het is belangrijk dat u duidelijkheid krijgt over de vaststelling van de vergoeding voor Crisisnoodopvang.
- Verder hebben we nog enkele andere aandachtspunten voor het opstellen van de jaarrekening opgenomen.

Uw directie houdt een overzicht bij waarin onze adviezen, maar ook die vanuit uw interne controlefunctie komen, zijn opgenomen. Daarmee kan de voortgang van de opvolging daarvan gevolgd worden. Dit kan een belangrijke bijdrage zijn aan de versterking van de interne beheersing van uw veiligheidsregio. Vanuit de toezichthoudende rol van het algemeen bestuur adviseren wij u daarom in gesprek te blijven met de directie over de status van de opvolging van nog niet opgevolgde adviezen. Uiteraard zullen wij ook vanuit onze adviserende rol u informeren over onze visie op de voortgang.

5. Overige aangelegenheden

5. Overige aangelegenheden

Geen meningsverschil met het dagelijks bestuur

Er zijn geen meningsverschillen met het dagelijks geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het dagelijks bestuur van uw gemeenschappelijke regeling de volledige medewerking verleend en hebben wij de volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Bevestigingen van het dagelijks bestuur ontvangen

Wij hebben namens het dagelijks bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.

Naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving, behoudens hetgeen is opgenomen in onze rapportage inzake de naleving van de Europese aanbestedingswet.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen.

Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Geen aanwijzingen van fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een fraudediscussie gevoerd met het controleteam en met het management van de Veiligheidsregio Hollands Midden, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management en directie hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening, zijn betrokken.

Wij hebben werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht. Wij hebben een materieel frauderisico onderkend op het betalen van facturen zonder dat er een prestatielevering aan ten grondslag ligt en op het uitvoeren van handmatige uitgaande betalingen die niet het reguliere factuurbetalingsproces hebben doorlopen. Wij hebben daartoe detailcontroles uitgevoerd op inkoopfacturen en daarbij vastgesteld dat de onderliggende prestatie is geleverd. Daarnaast hebben wij aanvullende analyses gedaan op crediteuren en de betaalregels uit de bankapplicaties waarbij wij ons hebben gericht op het voorkomen van betalingen naar dezelfde crediteur met verschillende bankrekeningnummers en het voorkomen van betalingen naar buitenlandse rekeningnummers.

Ook hebben wij analyses uitgevoerd om vast te stellen dat het corruptie- of omkopingsrisico gedurende het proces van aanbestedingen zich niet heeft geëffectueerd.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van de hiervoor genoemde risico's.

Hoewel wij op grond van de controle- en overige standaarden een kritische houding moeten hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2023 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van materiële fraude.

Wij hebben het dagelijks bestuur geadviseerd actiever bezig te zijn met fraude en fraudepreventie en, als onderdeel van haar verantwoordelijkheid hierin, een frauderisicoanalyse op te stellen, deze regelmatig te actualiseren en ook te bespreken met het algemeen bestuur. Met het opstellen van een frauderisicoanalyse zal het dagelijks bestuur een belangrijke stap nemen in het kader van fraudepreventie en beheersing.

Wij hebben het bestuur daarbij geadviseerd om:

- Frauderisico's voldoende specifiek te maken, zodat ook concrete beheersmaatregelen kunnen worden benoemd.
- De kans (dat een risico zich voordoet) en de impact (het mogelijke schadedrag) in te schatten, wat u vervolgens kan helpen bij het maken van keuzes om de risico's te beheersen.
- Beheersmaatregelen aan de frauderisico's te koppelen en deze ook te toetsen.
- De frauderisicoanalyse minimaal jaarlijks te (blijven) actualiseren, waarbij wij het ook belangrijk vinden dat u op een later moment nogmaals terugkijkt op de eerder uitgewerkte analyse.

Verder willen wij u nog het volgende meegeven:

- Maak een expliciete koppeling tussen de aanwezige frauderisicoanalyse en het intern controleplan van de verbijzonderde interne controle. Een expliciete uitwerking hoe de benoemde risico's zijn afgedekt in de interne controle maakt de frauderisicoanalyse een nog meer concreet en levend document.

- Bespreek de analyse ook met het algemeen bestuur, zodat uw toezichthoudend orgaan ook kan meedenken in risico's die vanuit hun toezichthoudende rol mogelijk worden gesignaleerd.
- Rapporteer periodiek aan het algemeen bestuur over het proces, de uitkomsten en bevindingen.

Inzicht in onze tijdsbesteding

In het rapport “In het publieke belang” van de NBA, de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountant, zijn maatregelen opgenomen die de kwaliteit en onafhankelijkheid van de controlerend accountant moeten waarborgen of verbeteren. Op basis van één van de maatregelen rapporteren wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u. Hieronder treft u de opgave van onze geraamde tijdsbesteding aan.

	Uren geraamd
Tekenend accountant	64
Overige teamleden	388

Wij hebben in de praktijk meer uren besteed. Het hogere aantal bestede uren wordt voor een deel verklaard door de eerder in dit rapport besproken knelpunten in de controle.

Bevestiging onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met Nederlandse wet- en regelgeving, waaronder de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van de Veiligheidsregio Hollands Midden in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangetast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Publieke Sector Accountants beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.

- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Publieke Sector Accountants.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevolmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- De benoeming van professionals op seniorniveau die verantwoordelijk zijn voor het continu actualiseren van de procedures en voorschriften, de tijdige bekendmaking ervan en het adequaat functioneren van het gehele stelsel van waarborgen.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignaleerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.
- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Publieke Sector Accountants wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Wij zullen dan ook overwegen het algemeen bestuur te raadplegen.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam geregeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen. Wij merken op dat er in het kader van onze controleopdracht geen sprake is geweest van een dergelijke bedreiging.

Persoonlijke, zakelijke of financiële relaties

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Publieke Sector Accountants, haar partners en haar medewerkers en de Veiligheidsregio Hollands Midden, die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.

Geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid

De Nederlandse onafhankelijkheidsregels vereisen dat de eindverantwoordelijke accountant de met governance belaste organen informeert over geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid die Publieke Sector Accountants, een bestuurder of interne toezichthouder van Publieke Sector Accountants of een lid van het controleteam heeft ontvangen van of verstrekt aan

Veiligheidsregio Hollands Midden of een bij de Veiligheidsregio Hollands Midden betrokken persoon. Hierbij is een drempel van € 100 opgenomen in de regels. Wij zijn van mening dat de verstrekte en ontvangen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid gepast zijn en derhalve niet tot een bedreiging voor de onafhankelijke uitvoering van de controleopdracht hebben geleid. Volledigheidshalve merken wij op dat wij geen geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid hebben verstrekt/ontvangen die een (geschatte) waarde van meer dan € 100 hebben.

Aanvullende dienstverlening

Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening

Niet van toepassing

Conclusie onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen Publieke Sector Accountants ingebed. Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij Veiligheidsregio Hollands Midden in 2023 voldoende is gewaarborgd.

Controleverschillen

Overzicht van de controleverschillen:

Aard van de fouten	Bedragen
<i>Rechtmatigheidsfouten inzake specifieke uitkeringen</i>	
Rechtmatigheidsfouten	N.v.t.
Totaal rechtmatigheidsfouten inzake specifieke uitkeringen in de controle	N.v.t.
<i>Getrouwheidsfouten</i>	
Getrouwheidsfout (afwijking van grondslagen voor verslaggeving, zoals bijvoorbeeld het stelsel van baten en lasten)	N.v.t.
Overige fouten	N.v.t.
Totaal getrouwheidsfouten in de controle	N.v.t.

Aard van de onzekerheden	Bedragen
Onzekerheid inzake rechtmatigheid	N.v.t.
Onzekerheid inzake getrouwheid	PM
Onzekerheid vrijwilligersvergoedingen PM maar < materialiteit voor onzekerheden	
Totaal onzekerheden in de controle	PM

Wij hebben van het dagelijks bestuur een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het bestuur bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Daarnaast is in de jaarrekening een groot aantal correcties doorgevoerd naar aanleiding van onze controle. Uw organisatie beschikt over een overzicht van deze correcties.

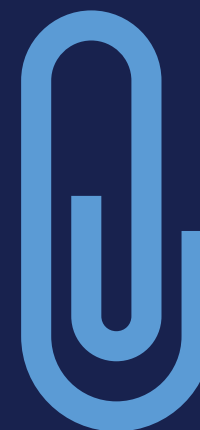
Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt, op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

6. Bijlagen

6. Bijlagen

Verplichte tabel fouten en onzekerheden SiSa-bijlage

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit accountantsverslag over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2023 onder SiSa vallen. Wij doen dit met onderstaande tabel, die ook opgenomen moet worden als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Per regeling is hierin aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. In overeenstemming met de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa is de tabel leeg als er geen bevindingen zijn.

Fouten en onzekerheden 2023					
Nr.	Volgnr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A2	1	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	Fout		
A2	2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	Onzekerheid		
A12	1	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Fout		
A12	2	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen	Onzekerheid		
A18	1	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's	Fout		
A18	2	Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's	Onzekerheid		

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring) : Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening : Goedkeurend

